

ACC. N:R. 9068

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Västerbotten Upptecknat av: K. H. Boström
Härad: Lövångers tg Adress: Norum, Lövånger
Socken: Lövånger Berättat av: _____
Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör _____

Tomten lövetspån väder och räddes
härigenom fiskares värt. 1-2

Skriv endast på denna sida!

2068

Fur tomtar kan vara till nytta.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESSÄMMA

Att tomtar samt med dem liksållida väsen många gång varit till stor nytta i synnerhet för fiskare samt andra sjöfarande, lämna en hel del gamla berättelser och sägner bevis på.

Det berättas bl. a. att fiskarna i ett norrländskt fiskeläge en gång varnats av en tomt, vilket hade för dem rätt stor betydelse.

Då fiskarna efter sin vana på kvällen lagt ut sina nät samt kommit i land lade de sig för att i stilla ro få njuta en stund välbehövlig vila.

Snart började emellertid ett färligt buller och nåjs samt tunga steg att höras. Detta var för dem ej så synnerligen ovanligt att höra, varför de tröstade sig med att tomten nu ordnade i fiskbodarna för ett storfiske. Att de denna gång togo fel på tomtens mening fingo de snart klarhet i.

2068

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En liten skäggig gubbe, som hade endast ett öga, vilket hade sin plats mitt på pannan, visade sig samt därpå en kvinna med lång svans. Gubben bad kvinnan om hjälp att bärja fiskarnes nät, ty sade han, om en timme ungefär kommer en våldsam storm att utbryta och så är deras nät för alltid förlorade. Då fiskarna fingo höra detta förstodo de genast vad som var att göra.

De skyndade därför ut och draga upp näten samt vände genast i land under spänd väntan på den förespädda stormen. Tomtens profetia slog ej heller fel ty redan innan den utsatta tiden hade förflyttit, kom en sådan våldig orkan att den fullkomligt skulle ha förstört deras tämligen dyra fiskredskap om de ej i tid varnats, och lättit sig varnas av dessa medlidsamma andevarelser.

Nästkommande dag visade sig tomten åter sugande på en slocknad pipa för att, som de trodde, fordra ersättning för sitt besvär, men "otack är världens lön", säger ordspråket, och detta fick han också bittert erfara.

En av de mest vilslinte fiskarna tog sitt gevär och fyrade av mot tomten under det han yttrade: "Elden på pipan ska du få för besväret". Sedan blev allting tyst och stilla till de en dag fingo se ett stort liktdåg av tomtar, som under vanliga seremonier bar den döda till den sista vilan. Tomtarna hämnade också sin falne broder på så sätt, att fiskarna förut så gynnsamma fångst från den dagen blev förvandlad till en synnerligen knapp sådan.

Att fiskarna ångrade sin dumma handling kan man mer än väl förstå.

K. H. Boström.

Norrum,

Isrängden